

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnitvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 6 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inerat
sprejema upravnitve v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, L, 17

Izhajava vsak dan, izvemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 254.

V Ljubljani, v torek 5. novembra 1901.

Letnik XXIX.

Iz socijalno-demokratskega tabora.

Razprave pri socijalno-demokratskem strankarskem shodu so semtertje tudi za nas zanimive. Včeraj smo podali načrt novega programa, o katerem se debatira. Ker so drugi o vseh rečeh politizirajo, je prišel v razgovor tudi predlog o

naselitvi kongregacij,

katerega je stavila grūnwaldska lokalna organizacija tako-le:

»Zveza naj dela na to, da se tujim duhovnim redovom prepove naselitev v Avstriji.«

Zoper ta predlog je nastopil Pernerstorfer in je rekel, da socijalni demokratje s stališča svobode tako nesvobodomiselnega predloga ne smejo sprejeti. To bi bil izjemni zakon, in socijalni demokratje se morajo principijelno upirati vsakemu izjemnemu zakonu, ker v tem je krivica in nasilje. Kakor ne pusté socijalni demokratje, da se proti njim kujejo izjemni zakoni, tako morajo biti dosledno proti njim tudi tedaj, če so naperjeni proti njih nasprotnikom. Predlog se je odklonil.

Liberalni »svobodomisleci« bi se pač šli lahko učiti k — socijalnim demokratom, kaj je pravica!

Pogled v bližnjo bodočnost.

Pri debati o parlamentarnem delovanju socijalnodemokratskih poslancev je Daszynski povedal tudi to-le karakteristiko parlamentarnega položaja:

»Socijalni demokratje so pri zadnjih volitvah doživeli jako bolestone izgube. Če pa naj govorim o bodočnosti, lotise me neki posebni skepticizem, grenko čuvstvo, kakor da se vse to, kar tako upamo, vendar le ne bo zgodilo! Mi ne vemo, ali ne bodo morda že v štirinajstih dneh poslali državnega zbora domov. Mi nimamo parlamenta. Ta kaos privilegijev in krivic, neumnosti in surovosti ni parlament in ne more biti. Izgubili smo vero v to, da je parlament še zmožen življenja. Štiri leta smo se trudili, da ohranimo to bolno revo pri življenju. Mirni smo stali, in če nas je tudi mnogo v prstih srbelo, da bi udarili in poklicali ljudstvo v boj, tega

nismo storili. Nalašč smo se varali, da bi ta zbornica mogla biti vsaj meščanski parlament. A ta zbornica je zvesta podoba, ki kaže, kake so razmere v celi državi. Mi vidimo, da zadostuje, da jutri kak Kramař, Pacak ali Wolf, ali pa Fresl, ki je najbedastejši med vsemi, vstane in reče: Ne pustim! — pa je vse igre konec. Parlament se kakor ladija brez krmila drvi sem ter tje po valovih najnižjih strasti.«

Socijalna demokracija in kmečki stan.

V debati o programu je dr. Adler rekel med drugim:

»Želja, da se naj program stranke izpremeni, ne izvira iz kake teoretične potrebe naše stranke, ampak iz vzrokov, ki nimajo nič opraviti z našimi načeli. Marsikdo, ki iz razumljivih razlogov sanja o tem, kako bi mogli prodreti med kmetisko ljudstvo, želi, da bi se naš program prilagodil tudi poljedelskim koristim. Težji pa komisija nikakor ni mogla ustreči, in tudi strankarski shod jej ne bo mogel ustreči. Ni naša dolžnost, da se prilagodimo ljudem, ampak mi jim moramo nasprotno le dokazovati, da so naši interesi tudi njihovi interesi. Dokler imajo svoje določene stanovske interese, moramo se odpovedati želji, da bi v velikem agitirali med kmeti. Sploh imamo pa med industrijskimi delavci toliko dela, da moramo tam zbrati vse svoje moči.«

„Delavska“ stranka.

Socialna demokracija je v zadregi, kadar v političnem življenju nastopa kot stranka, ki hoče biti zastopnica vse kulture in o vsem govoriti, ker v bistvu je ta stranka zastopnica samo onega delavstva, katero gre za njo. Zato so hoteli zdaj omejiti splošno ime, iz katerega bi se delavsko ime izbrisalo. Ne „delavska“ ampak samo „avstroogrška“ naj bi bila socialna demokracija.

A komisija je pomislila, da s tem, če ni več socialna demokracija bistveno delavska stranka, takoj propade, in — kar je glavno — za neko splošno stranko, ki ni bojevita zastopnica delavstva proti vsem drugim stanovom, delavci ne bi zbirali svojih grošev. Zato je dr. Adler v po-

ročilu naznanil, da se je ta predlog odklonil, in da se predlaga, naj sprejme shod zopet staro ime: „Socialno demokratska delavska stranka v Avstriji“. „To ni nič principielnega“, rekel je dr. Adler, „mi smo se s tem samo ozirali na občutljivost delavskih zastopnikov!“

Teorija o „nujnem obubožanju.“

Te preporne točke se je moral dotakniti tudi Adler. Hainfeldski program je naglašal, da mora delavstvo vedno bolj obubožati, da pride čisto na nič. Dr. Adler je moral torej zagovarjati, za kaj se ta teorija izpusti iz programa. Rekel je, polemizujoč proti teoretiku Kautskemu:

»Ta stilizacija, ki ne naglašuje nujnega obubožanja, je za agitacijo bolj pripravna (jasno! V stranko, ki od delavca zahteva, da mora nujno obubožati, je težko vstopiti!) Tudi znanstveno ta teorija ni opravičena. Saj nam kaže pogled na sedanje stanje delavstva, da ni res, da se nujno beda vedno bolj množi. Ali bi delavci zamenjali svoje sedanje stanje z onim, v katerem so bili še pred nekaj leti? Ne, ker jim je sedaj v marsičem bolje. Če vedno pravimo, da nam je vedno slabje, potem s tem priznavamo, da je bilo prej bolje. To pa ni res.«

Dr. Adler je pa dobro čutil, da če se soc. demokracija odpove popolnoma tej teoriji, potem si izpodmakne temelj in postane nepotrebna. Zato se je pa zviti jud rešil iz zagate s tem sofizmom:

»Ne fizična beda raste, ampak socialna! Na to nasprotje kažejo naši agitatorji na shodih, to je dinamit, to je revolucionarni kvas, ne pa beda, ki dela iz delavca žganjarja.«

Tako je torej zviti jud postavil namestu konkretne fizične bede, katere po njegovih mislih ni, neko abstraktno, »socialno« bedo.

Besedo »suženj« so črtali iz hainfeldskega programa. »Beseda suženj«, pravi dr. Adler, »ni mogla imeti pač drugačnega pomena, kakor le prisposodnega. Nam ni treba, da bi deklamirali tudi v programu, saj deklamiramo drugod dovolj.« (Veselosť) Debata se nadaljuje.

Iz teh izbranih mest se pač lahko vsakdo prepriča, ali je soc. demokracija res tista rešilna stranka, ki bo nov raj ustanovila na zemlji!

Državni zbor.

Dunaj, 4. nov. 1901.

Parlamentarna kriza.

Še vedno se niso polegli odmevi zadnjega govora dr. Kramařa. Vsi listi so razmotrivali vprašanje, kaj je vzrok nenadni ataki čeških poslancev na vlado. V prvem trenutku je vsakdo mislil, da češki klub nima enotnega vodstva z določenim smotrom in da je dr. Kramař govoril na svojo pest in odgovornost. Ko pa je v sredo večer dr. Začek, ki je znan kot zmeren in previden politik, še ostreje prijel vlado zaradi njene popustljivosti nasproti vsenemškemu gibanju, je kritični položaj dobival resnejše lice. Kjer je dim, mora biti tudi ogenj ali vsaj tleča žrjavica. In morda se ne motimo, ako trdimo, da je dr. Rezek v kabinetu zapazil pretečo nevarnost. Saj leži na dlani, da stoji sedanja »nevtralna« vlada z obema nogama na levici. Češki poslanci so sicer v opoziciji, toda obljubili so, da vladi ne bodo delali zaprek pri rešitvi proračuna, ako jim zagotovi in tudi varuje popolno nevtralnost v narodnih vprašanjih. Zadnji čas pa iz raznih ministerstev brije jako ostra sapa. Pripravljali so se baje odloki, ki naj bi v uradih zbrisali sledove jezikovnih naredeb. To je dr. Rezek moral slutiti, in konečno on kot zaveden Ceh tudi ni le birokrat v ministerstvu. Človeku pa se misli in želje tudi z obraza beró, in tako si danes tolmačimo ostra govora dr. Kramařa in dr. Začeka proti vladi. Stari nemški centralizem je sicer odrvenel, a ne še okamenel. Treba je le električnega toka, da oživi nemško liberalno birokracijo, ki še vedno čaka svojega boljšega časa. Saj je te dni neki višji uradnik samozavestno vedeževal, da dr. pl. Kürber razpusti državni zbor, ako se mu ne pokori, ter brez parlamenta proglasi nemški državni jezik. Mi smo prepričani, da je temu možu le želja rodila misel in neprevidne besede položila na jezik, toda to in druga dejstva pričajo, kakšen duh veje v temnih pisarnah osrednje vlade in raznih podružnic.

LISTEK.

Solo.

Pripovedka iz slovaškega, prevel —kl—.

(Dalje.)

Godba je utihnila. Vsak mladenič je opustil dekle in ona je šla na levo, on na desno, ali nasprotno. Mladenči in dekleta so se razšli, večina od njih je odšla ven.

Mladenič, katerega sem opazoval, ko je godba prenehala, je urno vstal ter se porival med gnječo — in jaz neopažen za njim, čemu, ne vem. Vsekako pa se mi je v gneči zgubil. Iskal sem ga, toda zaman, že sem mislil, da ga več ne zagledam. Šel sem ven naerkat se svežega zraka, kajti dim se mi je vlegel na prsi.

Zunaj je rosilo, torej sem ostal na hodniku. Na hodniku ni bilo nikogar, kajti tu je bilo temno in vsi so bili v sobi, kjer se je nalivalo vino.

Nakrat pa začujem glasove. Prihajali so iz kota hodnika.

»Moraš, moraš, jaz te prosim za to; ti

mi ne moreš odreči«, je govoril nekak zamolkli moški glas.

Prigan od radovednosti sem se previdno približal ter zagledal dve postavi

»Ti ne smeš plesati, ne smeš, ne moreš«, je nadaljeval moški glas: »Usedi se k meni, hočem ti povedati eno pa drugo, samo ne hodi med plesalce, za Boga, ne hodi. Toda ne, saj ti si dobra, ti ne pojdeš, saj ne moreš, ako te jaz tako vneto, tako močno prosim.«

»Toda . . .« hotela je nekaj reči deva, a on ji takoj seže v besedo:

»Noben, toda, ti ne moreš, ne smeš, pravim ti, ne smeš reči, toda, jaz ne morem slišati te besede . . . Jaz te ne smem ondi več videti; ne hodi, ne delaj tega . . . Saj je tudi nemogoče, da bi ti šla tje, ako ti pravim.«

Glas in vsebina besed sta kazala grozno razburjenost, ter se spreminjala iz zlobe v nežen, proseč jok.

»Oh, reci mi, moraš mi reči, da ne pojdeš. Pojdiva k nam ali k vam. Usodeva se in jaz ti bom pripovedoval ter sviral na

gosli; lepše ti zaigram kakor ti-le tukaj. Te pesmi, katere ti rada imaš, znam; nalašč sem se jih naučil. Bodi z menoj vsaj danes — ta trenutek.«

Kratek odmor.

»Saj jaz sem prišla semkaj plesat«, je govoril ženski glas z nekako lahkim tonom, le z malim znakom sočutja; »kaj bi rekli ljudje, ako bi pri tebi sedela ves večer do jutra? A jaz hočem«, je začela odločneje — »hočem se naplesati. Jaz nisem prišla semkaj sedet. Kadar hodem stara, takrat hočem gledati, kako drugi plešejo; toda sedaj, sedaj hočem se vrteti. Saj ti sedaj ne moreš iti z menoj, saj si me že tolikokrat vrtil.«

Bolestni vzdihljaj se izvije mladeniču na te besede iz prs.

»Ostani še nekoliko«, se začuje znovič glas, ko je deva nemara že hotela oditi, »saj še ne plešejo. Vem, plesal sem že dokaj s teboj; toda sedaj dobro veš, da sedaj ne smem, ne morem. Na pomlad pa, ko bom zopet zdrav, bova zopet plesala, mnogo plesala, do jutra se bova vrtila, zmerom bova plesala solo, obljubujem ti to, prisegam

na Mater božjo, toda samo sedaj ne pojdi plesat, jaz te ondi ne morem videti. Ti nočeš ustreči moji prošnji, ti nimaš toliko sočutja z menoj, nimaš toliko ljubezni do mene, vedoma mi hočeš provzročiti to bolest. Ne zahtevam velike žrtve — samo malo, katero ti stotero povrnem. Betka, Betka, prosim te in besede so zvenele čimdalje nežnejše — »bodi tako dobra, dobro nama bode, ne bode ti žal, ne hodi tje, ne pleši, ne morem te videti v naročju drugega.«

»Toda jaz hočem, jaz moram plesati. Marica je dejala, da bo ona bolj plesala kakor jaz in jaz ji moram pokazati, da to ni res — moram.«

Stopila je bliže k meni, toda on jo je zadržal. Godci so začeli svirati valček; že so se jeli vrteti.

»Počakaj, še eno besedo.«

»Moram iti, že plešejo.«

»Samo besedico.«

»Ostala bi sama.«

»Prosim te!«

»Kaj tedaj?«

(Konec prih.)

Clovek čuti, kakor bi bos hodil po izpranem pesku in šivankah, in to je, kar vznemirja in razburja. In tej vznemirjenosti sta češka govornika dala duška odkrito in odločno ter večini govorila iz dna duše, da si v trenutku ni poznala povoda in vzroka. Celo mnogi češki poslanci niso bili na jasnem, le nekak naravni nagon ali slutnja sta jih spravila v ogenj. Istotako je češko časopisje tavalno v temi, ki jo je nenadoma vrigel na parlament nevihte oblak. Ta ploha pa ni bila brez posledic. Izčistila je zrak, ker sedaj pred sejo se vrši ministerski svet, da poravnava »nesporazumljenja« in odvrne parlamentarni vihar. Ob 3. uri se prične seja in dr. Herold utegne kot zadnji češki govornik v prvem branju državnega proračuna odgrniti zagrinjalo, za katerim je strašila parlamentarna kriza.

Proračunska razprava.

Današnja seja se je pričela ob 1/4. uri. Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu. Prvi govornik, antisemit Axmann, je ostro grajal sedanje določbe avstro-ogerske nagodbe ter obžaloval, da je minist. predsednik z zadnjim govorom skušal ublažiti vtis prvega svojega govora. Avstrijska vlada bodi odločna in neizprosna nasproti pretiranim ogerskim zahtevam. Vlada pa naj tudi skrbi za zavarovanje domačih obrtnikov in delavcev, podpira naj poljedelstvo ter odpravi borzno trgovino z žitom na obroke. Govornik našteva še več drugih socialnih vprašanj, ki čakajo nujne rešitve. Konečno je vsenemško gibanje označil kot državni nevarno.

Drugi govornik, dalmatinski poslanec Biankini, prične v hrvaškem jeziku ter odločno pobija one težnje, ki hočejo avstrijsko državo pod nemško hegemonijo. Govornik nato obširno našteva stare in nove pritožbe, da vlada v vsakem oziru zanemara Dalmacijo, ter zahteva združenje z Bosno in Hrvatsko. (Schönererjevci kličejo: Dobro, to je tudi naš program!) Vladi očita, da še vedno vzdržuje italijanski jezik v uradih in se raje poslužuje tudi nemškega, nego hrvaškega jezika, ki ga govori vse dalmatinsko prebivalstvo. Za italijanske šole ima vlada podpore, a niti vinarja za hrvaške. Vlada pusti, da italijanski društvi »Dante Alighieri« in »Lega nazionale« širita v Primorju in Dalmaciji irredento. Govornik opisuje neznosne razmere v Istri in Trstu, za katere pa je vlada slepa in gluha. In dr. Rizzi še trdi, da vlada zatira Italijane. Risum teneatis, amici. Vlada skrbi povsod, da se nobenemu Italijanu las ne skrivi. — Ura je šest, Biankini še govori.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. novembra.

Proračunska razprava

je bila sinoči v prvem branju rešena in danes prične s svojim delom proračunski odsek. Za posl. Biankinijem, ki je obširno alikal neznosne razmere Hrvatov in Slovencev, so govorili sinoči: Kos, Wolf in Herold. Poslednji govornik se izpočetka ni hotel odzvati predsednikovemu povabilu, ker je bila ura že 10, ko je končal svojo govoranco vodja Wolf. Prosil je predsednika, naj pretrga sejo in odloži konec prvega branja na današnji dan; če pa sam iz lastne moči ne more ugoditi tej želji, naj vpraša zbornico. Predsednik je res vprašal zbornico, a ta je, ker je bilo v zbornici le okoli 170 poslancev, odklonila predlog, s 87 proti 83 glasovom. Za so glasovali Čehi, Poljaki (!), Slovenci in konservativni veleposestniki. Poslanec dr. Herold je potem pričel in dovršil svoj govor mej splošnim odobravanjem svojih tovarišev. S tem govorom je bila zaključena proračunska razprava v prvem branju in jutri pridejo na vrsto zopet nujni predlogi.

Poljaki o taktiki čeških poslancev.

Poljakom nikakor ni všeč, da so jeli Mladočehi pretiti vladi z resno opozicijo in morda celo tiho obstrukcijo. Posebno krakovski »Czas« se silno jezi nad Čehi in jim očita nedoslednost. Spomladi, pravi ta list, so Čehi sklenili premirje z vlado in dobili za to precej odškodnine, sedaj pa kažejo svojo hvaležnost z obstrukcijo in sami prelamljajo dogovor. To je vsaj nesmiselno. Škodo bodo trpeli le Čehi. — No, Polja-

kom opozicijske stranke sploh ne morejo nikdar ustreči, njim je vsaka še tako opravičena opozicija proti vladi nesmisel.

Občinske volitve v Pragi

staročehski stranki niso zagotovile večine v mestnem zastopu, kakor je tudi dosedaj ni imela, vendar pa je razmerje tako, da Mladočehi nikakor ne morejo vladati sami. Mladočehi so si priborili 43, Staročehi pa 41 mandatov. Poleg teh so izvoljeni trije izven teh strank stoječi možje, ki bodo pa brezdvomno podpirali Mladočeha. Potrebne so ožje volitve za štiri mandate; v prvih dveh slučajih prideta v poštev Mladočeha, v ostalih dveh si pa stojijo nasproti Staro- in Mladočehi in torej ni izključeno; da pripadeta poslednjim še dva mandata in bi imeli torej 43 mandatov. Večina šteje 46 odbor-
nikov.

Protesti proti ogerskim volitvam.

V soboto popoldne ob 5. uri je potekel rok za vlaganje ugovorov proti volitvam v državni zbor, ki so se vršile dne 2. in 3. oktobra. Skupno je bilo do tega roka vloženih 58 ugovorov, katerih največ so vložili somišljeniki ljudske stranke, nekaj zastopniki Slovakov, potem pa Košutovci in Ugronovci. O teh ugovorih bo razsojalo posebno sodišče in ne več parlament. Ljudska stranka goji gotovo nado, da bo vkljub znanim razmeram razveljavljenih nekaj volitev, kjer so prodrli vladinovi proti njenim kandidatom.

Nemške čete v Kini.

Izza zadnjih dogodkov v Kini prihajajo v javnost marsikake »podrobnosti«, ki nikakor niso v čast sedanji dobi toliko hvalisane humanitete. Povod temu razkritju sta dala urednika stuttgartskega lista »Beobachter«, katera je nemška vojna uprava tožila radi razžaljenja časti. Pri razpravi je bil kot priča zaslišan tudi glavni poročnik Lessel kot poveljnik vzhodnoazijskega oddelka. Ta mož je izjavil, da nemške čete v Kini »namenoma« niso morale stárceve, žen, otrok in sploh onemoglih ljudi. Na vprašanje pa, če je priči znano, kako so v tej zadevi postopale čete drugih narodnosti, je odgovoril general: »Ker vlada mej nami dobro prijateljstvo, ne morem odgovoriti na to vprašanje«. Potem je general nadaljeval: Izjaviti moram, da se od nobene strani niso kršile določbe glede varnosti življenja in imetja Kitajcev. V 10 ali 12 slučajih so se sicer pripetili izgredi, a dotičniki so bili strogo kaznovani in obsojeni na trdnjavo. Astronomiške instrumente na pekinškem zidu smo res zaplenili in sicer radi njih umetniške kakor tudi materialne vrednosti. Dobili smo povelje, da moramo ugrabiti vse dragocenosti, da se pokrijejo vojni stroški. — Že to torej, kar je izpovedal ta general, dovolj jasno osvetljuje dogodke v zadnji kitajski vojski.

Li Hung Čang bolan.

Iz Pekina se poroča, da je Li Hung Čang nevarno bolan. Bolezen proglašajo evropski zdravniki za jako resno. Li Hung Čang boleha na krvavenju pljuč. Ta bolezen je za nekaj časa prekinila obravnave glede Manžurije, ki so se vršile mej ruskim poslanikom in Li Hung Čangom. Skoro se zdi, da je »bolezen« le na papirju, da se pokrije prekinjeno pogajanje o Mandžuriji med Kitajci in Rusijo.

Kralj Edvard o južno afriški vojski.

Povodom povratka vojvode cornwallskega s potovanja po skrajnem orijentu je kralj Edvard priredil obed, pri katerem je v svoji napitnici izrekel tudi sledeče besede: »Žal, da traja še vedno ta vojska; toda mi molimo iskreno za vrnitev miru in blagostanja«. Kralju Edvardu je torej žal, da nesrečna južno-afriška vojska še ni dospela do davno zaželjenega konca — tembolj mu je gotovo še žal po zadnjem velikem porazu polkovnika Bensaona — vendar pa pri svoji vladi še dosedaj ni storil nobenega koraka, da bi se pričelo resno misliti na konec vojske. Vlada, posebno pa Chamberlain, pa še vedno v enomer naglašča, da se mora vojska nadaljevati, dokler ni popolno uničen burski rod.

Burska taktika

se je vsled nečloveškega postopanja angleških generalov morala nujno premeniti. Buri so jeli povračevati enako z enakim. General Botha je v posebnem pismu na Kitchenerja

naznanil to premembo ter ga s tem svaril pred nadaljnimi grozovitostimi. Ker pa Kitchener le noče odnehati z represalijami, kakeršnih ne nahajamo v nobeni vojski mej civiliziranimi narodi, jeli so Buri izvajati posledice. General Botha je naročil vsem burskim vodjem, naj za vsakega usmrčenega Bura ustrelje enega angleškega častnika. Prvi je bil na podlagi tega povelja ustreljen častnik Doyle.

Književnost in umetnost.

»Rosa Jelodvorska«.

Podučna povest starišem in mladini. Tretji popravljeni natis XII. zvezka spisov Kristofa Šmida. Založilo »Tiskovno društvo« v Ljubljani. Tiskala »Katoliška tiskarna«. Cena broširanemu zvezku 60 h, kartoniranemu 80 h. — Vsebina te prekrasne povesti je našim čitateljem večinoma že znana iz prvega oziroma drugega natisa, ki sta pa popolno pošla po knjigarnah. Glavno ulogo igra v prelepi povesti vzor krščanske hčerke, Čestimirova edinka Rosa, katero naj bi pač posnemali vsi otroci. O knjigi sami nam torej ni treba prinašati obširnejše ocene. Saj kdor pozna le en spis tega mladinskega pisatelja, mora priznati, da boljšega pač še ni nihče podal mladini. Vsakdo ve, kako blaga čustva in dobre nazore zna Šmid v svojih povestih vcepjati v rahločutna srca za vse lepo dovtetne mladine. A ne samo mlado otroško srce, marveč tudi stariši pridobe z branjem Šmidovih pripovedi mnogo, kar jim je neobhodno potrebno za dobro krščansko vzgojo svojih otrok. Spisi Kristofa Šmida, posebno pa pričujoča knjizica, naj bi torej našli pot v vsako krščansko rodbino v mestu in na deželi.

Prevod knjige, ki je v tem tretjem izdanju vsestransko izboljšán, je izredno dober, slog lep in lahko umljiv in dela gospodu prireditelju vso čast. Sezite torej, dragi slovenski stariši in drugi mladinojubi, po »Rosi Jelodvorski« — dobiva se v prodajalnici »Katoliškega tiskovnega društva« in »Katoliški bukvarni« — ker lepšega božičnega in novoletnega darila pač ne morete preskrbeti svojim ljubljencem.

»100 vzrokov, zakaj ostanem katoličan«.

Pod tem naslovom je izšla poučna nemška brošurica. Naperjena je proti »Los von Rom« gibanju. Utrdila bo marsikakega omahljivega katoličana, ako jo prečita. Cena posameznemu izvodu je 10 pfenigov. Naroča se pri: Gustav Schmidt Verlag, Aachen.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. novembra.

Poroka nadvojvodinje Elizabete

s princem Otonom Windschgrätzem se bode vršila v soboto dne 25. januarja leta 1902 v Hetzendorfu. Poroki bodo prisostvovali le najbližji sorodniki neveste in ženina.

Osebnosti.

V soboto je umrl v Trstu g. Edvard Margreiter, višji kontrolor na kraljevi ogerski državni železnici, svak gg. bratom Mankoč. — Poročil se je v Škedenju g. Benedikt Godina, predsednik tamošnje čitalnice, z gđc. Antonijo Vekjet. Na Dunaju se je poročil g. prof. Jožef Reiser z bivšo slovensko igralko gospodično Mimi Ogrinčevo. — Doktorjem prava je bil promoviran na graškem vseučilišču davčni nadzornik v Litiji g. Slavko Krmavnar. — V Žužemberku je umrla učiteljeva soproga g. Gabrijela Kutnar rojena Poš. — »Obzor« poroča: Polkovnik in zapovednik 10. dombr. huzarskega polka, Matija Škrinjar Svetovivanski odlikovan je z redom železne krone III. razreda. — 25letnico svojega delovanja je predvčerajšnjim praznoval prokurist Mayerjeve banke g. Emil Randhartinger v Ljubljani. — Umrl je včeraj knjigovodja tvrdke F. X. Souvan gosp. Ferdo Kersnik v 64. letu svoje dobe.

Spremembe v politični drž. službi na Kranjskem. Mesto okrajnega glavarja, ki se je izpraznilo po umirovljenju okrajnega glavarja g. Mat. Grila, se je podelilo deželnovladnemu tajniku g. Viljemu Haasu, ki že ima naslov in karakter okrajnega glavarja in ki ostane na svojem dosedanem mestu. — C. kr. okrajni glavar v Logatcu g. J. Tekavčič prevzeme vodstvo okrajnega glavarstva v Litiji, z vodstvom okrajnega glavarstva v Logatcu pa je poverjen deželnovladni tajnik Oton pl. Detela.

Beseda o našem domačem prepiru. »Edinost« prinaša sedaj nadrobna poročila v obšernem zboru političnega društva

»Edinost« Danes priobčuje govor gosp. dr. Rybářa, ki je ostro grajal vsako zvezo z narodnimi nasprotniki in je meddrugim tudi dejal: »V zadnjem času se je dogodilo, da so prišli Slovenci z Goriškega in Kranjskega v Istro, kjer smo izpostavljeni hujemu pritisku sovraga, kjer nas tlačijo slavni signori italijanski huje nego Turek rajo — in so ti ljudje začeli hujskati naše ljudstvo proti nim, ki se največ zavzemajo zanje, namreč proti duhovnikom! Jaz nočem braniti duhovnikov, ali kar je res, je res. In tudi če se mi poreče, da sem klerikalec, vendar izjavljam, da bi bili mi vsi po Istri že davno poitalijančeni, ako ne bi bilo duhovnikov. In dotični ljudje so imeli žalosten pogum, da so skušali naše ljudstvo, ki vidi v duhovnikih svoje tolažitelje, naščevati in hujskati proti poslednjim. Tega se ne more dovolj strogo obsojati. Javno izrekam, da je vsa krivda na strani dotičnih rojakov naših in da zaslužijo vsa očitanja, ki jih morajo čuti dan za dnem. Oni si zaslužijo tisto slavo, kakor voditelji nekdanjih polabskih Slovanov, ki so prodali svoj narod sovragu. In tam, kjer so nekdanj bivali polabski Slovani, ni sedaj nič enega Slovana več. Naše ljudstvo mora priti do tega prepričanja, da jih ti voditelji ne vodijo po pravi poti in da bi se isti morali umakniti tja, kamor spadajo.«

Glas iz občinstva o novem pokopališču. Gospod urednik! Včeraj ste nas v »Slovencu« iznenadili z najnovejšim načrtom našega gospoda župana. Vzeti se nam hoče častljivo, zgodovinsko imenitno pokopališče in Ljubljani napraviti novo pokopališče daleč tam zunaj mesta, menda blizu Save. Ko bi gospod župan ta svoj najnovejši namen nam Ljubljancem dal na glasovanje, prepričan sem, da bi jih nasproti glasovalo devet desetink prebivalstva. Sedanje pokopališče v trenutku ni še premajhno in bi pri pametni porabi prostora zadostovalo še dolgo. Postal pa bo premajhno, ker se mesto razširja in ker tudi deloma okolica pokopava pri sv. Krištofu. Da nam pa tudi v tem slučaju ne bo treba jemati častiljivega počivališča naših ljubih in dragih rajnih, bi jaz nasvetoval naslednje: Deželna bolnišnica ima sama na leto toliko mrličev, kakor polovica druge Ljubljane skupaj. Naj napravi deželna bolnišnica sama zase pokopališče kje tam v obližju na ljubljanskem polji, in zadostoval bo sv. Krištof za Ljubljano še dolgo, dolgo. Še bolje bi pa bilo, ako si napravi duhovnijska svetega Petra svoje posebno pokopališče. Ako se to izvrši, ne bode sedanje pokopališče za ostale mestne fare nikoli premajhno.

Ljubljancem domačin.

Strašno klerikalno oderuštvo.

»Narod« je v soboto pisal »Vedno oderuštvo. Na tisoče in tisoče ljudi je včeraj obiskovalo grobe dražih ranjčih. A tudi pri ti svečani priliki čula se je marsikaka kletev na račun tistih cerkvenih krogov, ki imajo pokopališče v rokah. Vzrok zabavljanju in preklinjanju je dalo dejstvo, da se je silno zvišala neka pristojbina. Doslej je moral, kdor je hotel, da se kak grob ne prekoplje, plačati za običajno perijodo 7 let znesek 10 kron. Zdaj pa se je ta pristojbina zvišala, in sicer prav oderuško visoko, namreč, na 25 kron. — »Narod« je pozabil povedati, da je predlog za zvišanje prišel iz magistratnih krogov, češ, da se omeji število posebnih grobov, ker je baje pokopališče »premajhno«.

Še enkrat stavka v slovenskem gledališču. Izvestni ljudje hočejo na vsak način še enkrat stavko v slov. gledališču. V ta namen so včeraj, ko je bil že razpor poravnán, priobčili v N. skrajno surovo, pa tudi skrajno neumno notice. Dolžnost »liberalnega« »Slov. Naroda« bi bila tako budalasto neliberalno notice vredi v koš. Tisti, ki tako pišejo o slovenskem gledališču, kakor je pisal pisac včerajšnje »Narodove« notice, najbolj škodujejo slovenskemu gledališču, ne pa mi, ki smo v zadevo popolnoma nepristransko posegli, kakor je velevala resnica in ugled slov. gledališča. S takimi loparji, kakor je bil včerajšnji, ni

treba priti nad zborove člane, ako »Slov.« izvršuje svojo pravico kritike. »Nar.« gospoda, ali zaslužijo take loparje ljudje, ki so vam delali tlako po brezštevilnih veselich, ali vam vaša liberalna vest določa tako surovost, kadar kedo brezpogojno ne klone svojega tilnika pred vašim terorizmom. Po Ljubljani se dobro ve, kje in kak je pravi zrok, da ste bili zborovi pevki odpuščeni iz zbora. Ker niste povedali zadostnega vzroka, zakaj ste postali pevki g. kapelniku Tomašu nakrat nepotrebni, vstopil je zbor za svoji tovarišici v pravično stavko. In sedaj si upa »pravcati škandale« zvrčati »Narode« na — zborova člane ter se v svoji liberalnosti povspne do naslednjega izbruha: »Pravcati škandal pa je, da sta stavko organizovala dva mestna uslužbenca, katerima je narodno-napredna stranka preskrbela stalno službo. To si hočemo zapomniti«. Hvala vam lepa, »Narodova« gospoda, za tak izbruh! Zapomnili si bomo mi, da zahteva glavno glasilo liberalne stranke za vsakega uslužbenca napredne stranke, naj bo v prvi vrsti modern suženj, katerega dolžnost je, imeti zaprta usta pri vseh kapricah nekaterih naprednih »prvakov«. In to liberalno glasilo si upa ob volitvah celo govoriti nekaj o socializmu! Res lepo svobodo hočete v napredni stranki! To si hočemo zapomniti, zapomnili naj bi si pa tudi gg. Aškerc in Govekar, da tista »svoboda«, katero zahteva »Narode«, da bi morala veljati za dva zborova člana, velja tudi za nju! Ni »naravnost sramotno«, ako se je zbor postavil za pravico, ampak naravnost sramotno je, da liberalno glasilo tako piše, kakor smo ravnokar označili. S takimi noticami, kakeršna je včerajšnja »Narodova« notica, se — hujska! Kakor se čuje, je zbor zahteval zadoščenja. »Narode« vpije, da se bode opera opustila in da bode slovenska dramatika padla na nivo starega gledališča. O tem nima odločevati »Narode«, ampak občni zbor dramatičnega društva. O tej priliki naj povemo tudi, da naj si odbor dramatičnega društva ne domišlja, da je nena-domestljiv, tega naj si pa ne domišlja tudi g. tajnik Govekar, ki menda sam ve, da je vladal lani, ko njega ni bilo pri tajniških poslih, večji mir. Na kakem nivo je bila slovenska dramatika v starem gledališču, tega tudi ne bo določeval pisatelj »Narodove« notice, ker je za to — preneumen in mu domišljavost ne daje še za to potrebne sposobnosti!

Pomožno društvo organistov v Celju je imelo danes v »Katol. Domu« v Ljubljani svoj občni zbor pod predsedstvom gospoda Šentjura in ob dobri udeležbi. Poročilo odbora se je vzelo z odobravanjem na znanje. Pri debati so se pretresovala razna vprašanja, kako bi se dalo pomagati stanju organistov, ki je sedaj res nepovoljno. V razgovor je prišlo nato vprašanje, ali naj vsi slovenski organisti pristopijo »Pomožnemu društvu v Celju«, ali se naj za posamezne škofije ustanove posebna društva. Ker doslej še ni družega društva, se je priporočal pristop k temu društvu. G. dr. Karlin je v imenu »Cecilijinega društva« naglašal, da to želi podporne organizacije, in da prepušča organistom, da si izbero oni način, ki bi obetal več uspeha. G. Mikš je poročal o posvetovanjih duhovnikov v tem smislu in opozarjal na razne težkoče. G. dr. Lampe je želel, da se naj organizacija tako izvrši, da bo mogla vplivati na javnost in pospešiti ugodno rešitev tega vprašanja, kadar pride v zbornicah na vrsto. Opozoriti bo treba tudi razne javne faktorje, da pomagajo urediti organistovsko vprašanje. Gosp. Kamnikar je našteval razne nasvete. Ali bi se ne mogli spraviti organisti kako pod kategorijo pomožnih uradnikov, da bi dobili ugodnosti, katere bodo imeli ti od novega zakona? Zavarovanje za starost in onemoglost je nujna potreba. Po občnem zboru so se sprejemali izmed povabljenecv novi udje, katerih je precej pristopilo.

V Kamniku je izvoljen županom gospod Močnik.

Liberalizem in gnoj. Gosp. Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, je imel 3. t. m. v Žalici predavanje o kmetijstvu. Predavanje je bilo jako slabo obiskano, krivo je bilo menda največ to, ker se je

premalo razglasilo, zato je bil g. ravnatelj bolj slabe volje. Povedal je veliko, pa za naše razmere malo porabljivega, on razmere naših posestnikov premalo pozna. Med drugim nam je tudi povedal, da je on liberalalec; kaj ima njegov liberalizem s kmetijstvom opraviti, to nam ni umljivo. Kaj takega je mogoče samo pri ravnatelju Pircu, ki menda v liberalizmu vidi boljše bodočnost za kmeta. Prepričan naj pa bo g. ravnatelj, da ako se bode toliko ponašal s svojim liberalizmom, prihodnjic še teh poslušalcev ne bode imel, ker pri naših kmetih so liberalci zelo na slabem glasu, zakaj oni ga ne bodo rešili propada, ampak še le spravili v prepad. Za take »kmete«, kakor je g. Pirc, je liberalizem že dober, za tiste pa, ki sami orjejo in gnoj vozijo, je pa prav za nič.

Predavanje. V soboto zvečer je v »Katol. domu« predaval č. brat Stanislav Haselbacher iz trapiškega reda. Pripovedoval je, kaj je doživel na raznih svojih potovanjih. Sodeloval je ob ustanovitvi mariann-hillskega misijona v Južni Afriki in v predavanju je živo opisoval velike težave, s katerimi so se redovniki morali boriti v začetku delovanja med Culukatri. Govoril je tudi o burski vojski in o škodi, katero je napravila ta vojska v mladih naselbinah Južne Afrike. Kazal je kos burske bombe, ki je priletela v Ladysmith. Poslušavci so se koncem govora kar vsuli okrog predavatelja, ker je vsak hotel dobiti v roko ta spominček iz južno-afriške vojne. — Navzoči so govorniku sledili z največjim zanimanjem, in č. brat Stanislav je s tem predavanjem gotovo pridobil svojemu misijonu veliko novih prijateljev. Jutri, v sredo bo predaval g. dr. Evgen Lampe.

Občni zbor »zveze slovenskih kolezarjev« bo jutri v sredo ob 8. uri zvečer v restavraciji g. Fantinija. K obilni udeležbi vabi odbor.

Nesreča v Trnovem. V Trnovem na Notranjskem je 16letni Avgust Šusteršič pal z zvonika in si razbil glavo.

Martinov »Jour-fixe« združenih šent-peterskih podružnic sv. Cirila in Metoda vršil se bode prihodnji četrtek, dne 7. t. m. v g. Hafnerja restavraciji na sv. Petra cesti št. 47 in ne kakor je bilo prvotno naznanjeno v nedeljo, dne 10. t. m. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost. K prav obilni udeležbi vabita vse častite člane in slavno občinstvo — združena odbora.

Čehi in slovenske planine. »Alpsky Vestnik«, glasilo češkega odbora slovenskega planinskega društva, prinaša članek O. Lasca »Skupina Mangartska« s sliko. Dalje ima kot prilogo jasno risano: »Načrt mape skupini mangartske«.

Dnevni red občnega zbora »Slov. društva« dne 13. t. m. v Mariboru je naslednji: 1. Odobrenje zapisnika. 2. Poročilo predsednika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Občni zbor se vrši ob 3. uri popoldne v restavraciji mariborskega »Narodnega Doma«.

Ljubljanske novice. Mestni delavci. Ali je res, da je nekaterim mestnim delavcem, kateri morajo delati čez 12 ur na dan in zraven še ob nedeljah, napredni, in delavcem prijazni magistrat ljubljanski znižal dnevno plačo od 80 kr. na 75? Radovedni smo na odgovor. — 10.000 gold. za siromašne ljubljanske vdove je zapustil, kakor čujemo, nedavno v Trstu umrli bivši ljubljanski trgovec g. Sušnik. — Umrli je v Ljubljani 22letna gđ. Filipina Schubert, zasebnica g. Neža Bolha, katero je v nedeljo zadela kap, je umrla. — Prijeta tatica. Policija je prijela včeraj na sv. Jakoba trgu v Kolo-vrat pristojno 20 letno deklo Marijo Končnik.

S Koroškega se nam poroča: Prvomestnik Ciril-Metodove družbe, p. n. prečastiti gosp. monsignor Tomo Zupan, veronauka profesor, njega svetosti papeža častni komornik, knez-škof. konzistorijalni svetnik itd., blagovolil je v vseh vernih duš dan obiskati in nadzorovati imenovane družbe »Narodno šolo« v Št. Rupertu ob Velikovcu. Od tam se je podal visoki obiskovalec v Maribor.

Požar v Celovcu. Iz Celovca dne 4. nov. Danes popoldne je nastal tu velik požar v tovarni za izvleček smerečne čre-

slovine. Vnele so se v skladišču skorje. Do večera požara niso mogli udušiti, dasi je bila požarna bramba takoj na mestu. V nevarnosti so tudi bližnja poslopja. Za red skrbi vojaštvo. Tovarna je last g. dr. V. Kac-a, zobozdravnika v Mariboru.

Najnovejša blamaža tržaških ire-dentovcev. Tržaški iredentovci so sklenili bojkotirati slovenske kamnoseke. Začeli so sprejemati laške kamnoseke za tlakovanje ulic. Res je bilo skoro videti po tržaških ulicah precej tujih črnih obrazov. Sedaj so morali te tujce zopet nadomestiti z našimi, ki so v tem delu specialisti, dočim je ne-sposobnost tujih delavcev zopet znatno blamirala tržaške iredentovce.

Goriške novice. Občinske volitve v Biljah so imele ta vseh, da so zaupniki narodno-napredne stranke propadli. — Iz Kobarida poročajo, da se gode delavcem pri delu na cestah razne krivice. Ob času boleznii ali poškodbe ne dobivajo podpore, dasi pošteno plačujejo za slučaj bolezni. — Z občnega zbora Alojzijevišča v Gorici se poroča, da je imelo društvo v preteklem letu stroškov 13 243 K 27 h in dohodkov 13 003 K 31 h. Rojaki, podpirajte po možnosti ta potrebnii zavod! — Nov slikar v Gorici. V Gorici se je stalno nastanil gosp. B. Dekleva s Štajerskega.

Služba nadučitelja je razpisana na trorzrednici v Vel. Dolini. Prošnje za to mesto vsprejema do 26. t. m. okr. šol. svet v Krškem.

Izplačevanje denarja pri poštnih uradih. Ker se v zadnjem času zopet množe pritožbe radi težkoč in stroškov, katere imajo stranke, ako hočejo udobiti razne za promet potrebne vrste novega denarja, se je po nalogu c. kr. trgovinskega ministerstva vsem c. kr. poštnim in brzojavnim uradom zaukazalo, da se imajo pri vseh izplačevanjih na želje strank po raznih vrstah kovanega denarja kar le mogoče ozirati.

Afera Wallburg. O Ernestu Wallburgu piše sedaj časopisje: Wallburg taji, da bi bil v družbi s Staudingerjem ponaredil listino. Wallburg pravi, da mu je Staudinger zagotavljal, da je original. »Pr. Tagblatt« ima naslednje poročilo: Nadvojvoda Ernst se je 1. 1857 seznanil s Skublizevo v Budimpešti. Njen mož je bil odvetnik Csendhelyi. Nadvojvoda je baje želel, da bi se lepa ženska ločila od svojega moža, a Csendhelyi je umrl še isto leto. Nadvojvoda je bil prestavljen v Ljubljano, kamor mu je sledila Skublizeva. Sin Ernst Wallburg je bil rojen 1. 1859 v Budimpešti, v Ljubljani pa sta bila rojena Klotilda in Henrik. Klotilda, drugič omožena z bivšim gardnim častnikom Evgenom Simicsem, je tudi aretovana in se nahaja, kakor smo včeraj omenili, že na ljubljanskem Žabjaku. L. 1865 je bil nadvojvoda Ernst prestavljen na Dunaj in je s Skublizevo in otroci stanoval v svoji palači. 17. oktobra 1. 1865 je umrla Skublizeva in otroke je nadvojvoda dal v razne zavode. Ko se je Klotilda prvič omožila z linškim zdravnikom dr. Peyerjem, dal ji je nadvojvoda Rainer 20 000 goldinarjev dote. Henrik je bil drž. pravdnik v Kremsu, kjer si je prerezal žile in umrl. Ernst je bil vojaški vzgojen v Gradcu. Kot kadet je dobival od nadvojvode Ernsta, ki je takrat vojaško službo že kvitiral in ni prišel več na dvor, 5 gld. na mesec, kot poročnik pa 10 gld. Ker je Ernst Wallburg imel s soprogo svojega stotnika neko razmerje, je moral kvitirati. 20 let ni videl svojega visokega očeta. Vsi napori otrok, da bi se sestali s svojim očetom, ki je živel takrat v Meranu, so bili preprečeni. Dne 4. oktobra 1894 l. je nadvojvoda Ernst srečal slučajno v Bolzanu svojega sina. Spoznal ga je takoj, kljub dolgi ločitvi. Padel mu je okolu vratu in se bridko jokal. Peljal je Ernsta Wallburga v svoje stanovanje in mu pokazal, da podoba njegove matere še vedno nosi na srcu. Listi poročajo, da je nadvojvoda svojim otrokom opetovano dejal: »Ne skrbite, po moji smrti bode te dosegli pravico v Ljubljani«. Ernst Wallburg trdi, da je 1. 1899. izročil najvišjemu dvorniku knezu Lichtensteinu originalno listino o tem, da je zakonski sin. Knez Lichtenstein je po tretitvi Wallburgovi priznal izvirnost listine in jo izročil dvornemu sodišču, kjer so jo imeli dve leti, ne da bi izrekli dvom o nje-

govem legitimnem rojstvu. Ko je pred nekaj časa zadevo urgiral pri sodišču, bil je proglašen sleparjem in preiskava proti njemu se je pričela pri dež. sodišču ljubljanskem.

Volitve v hrvaški sabor se prično jutri. Vladna stranka dela proti združeni opoziciji na najrazličnejše načine. Neodvisni listi so konfiskovani in ne bodo mogli o pravem času priti volivcem v roke.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: V hvalečni spomin č. prošta dr. L. Klofutarja g. Jan. Oblak. častni kanonik in dekan v Kamniku 20 K.

Za Marijanišče: isti in v isti namen 20 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Ela Čerček na Rečici v veseli družbi na »pošti« nabrane 3 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. nov. Poslanska zbornica je sinoči završila prvo branje državnega proračuna in odkazala predlogo bud-getnemu odseku. Prihodnja seja je jutri.

Dunaj, 5. novembra. V proračunskem odseku je bilo danes posvetovanje, kako naj se formalno postopa pri rešitvi proračuna. Kramar in Herold sta začetkoma na predsednika Kathreina stavila več vprašanj. Kramar je predlagal, naj imajo one točke proračuna, ki se naslanjajo na § 14, prioriteto pred proračuni leta 1901 in 1902. Bärn-reither je predlagal, da naj prideta istodobno v razpravo proračuna za leto 1901 in 1902, in je priporočal okrajšano razpravo, za točke, ki se naslanjajo na § 14, pa naj se izvoli poseben referent. Kramarjev predlog je bil sprejet. Od slovenskih poslancev ima poročilo o tobaku Robič, o železniških postavkah pa posl. Povše.

Dunaj, 5. nov. (C. B.) Budgetni odsek je pričel razpravo o državnem proračunu. Načelnik Kathrein je izrazil željo, naj bi se razprava čim najbolj pospešila.

Dunaj, 5. nov. Vlada je imela te dni važne pogovore z voditeljem Staročehov dr. Matušem in bivšim poslancem dr. Engelom.

Dunaj, 5. nov. Položaj glede Rezekove krize se je skoro popolnoma pojasnil. Rezek je včeraj prišel k seji drž. zbora. Pričakovati je, da se proračunska razprava dožene brez ovir.

Inomost, 5. nov. Akademski senat vseučilišča je sklenil začasno sistirati laška predavanja privatnega docenta Menestrina.

Solnograd, 5. nov. Stavbinski prostor za katoliško vseučilišče je kupljen.

Brno, 5. nov. Mladočeški člani spravnega odseka so izstopili. S tem je sprava akcija na Moravskem razdrta.

Petrograd, 5. nov. Na mestnega glavarja se je izvršil napad. Nekdo je nanj ustrelil dvakrat iz revolverja. Glavarja ni zadel. Napadalec je zaprt.

Pekin, 5. nov. Iz misijonarskih krogov dobajajo vesti o napadu na cesarico v dovo. Pri prehodu čez reko pri mestu Honanfu je napadalec ubil spremljevalca cesarice, sama pa je ostala nepoškodovana. Zločinca so na mestu usmrtili. Dvor je 3. t. m. ostavil mesto Honanfu.

London, 5. nov. »Daily Telegr.« poroča iz Pretorije: Polkovniku Barterju se je posrečilo rešiti ves train angleških čet. Buri niso odnehali z napadi in so z dobrih pozicij streljali na v naglici formirani tabor, niso pa mogli odvesti obeh topov, ki sta se nahajala 500 yardov proč od pravega bojišča. Polkovnik Barter je takoj po dohodu pomagal razkropiti sovražnika. Buri so se najdali, da ujamejo celo armado, in so vsled tega nadaljevali boj do Barterjevega prihoda. Nekaj Burov so Angleži ujeli. — Drugi vir poroča, da so Buri izgubili v tem boju 200 do 400 mož. (!)

Zitne cene

dné 2. novembra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K	—	do	—
" pomlad 1902	8-84			8-85
Rž za jesen	—			—
" pomlad 1902	6-65			6-66
Koruzza za jesen	5-70			5-75
" maj-junij 1902	5-72			5-73
Oves za jesen	—			—
" pomlad 1902	7-71			7-73

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K	—	do	—
" april 1902	8-57			8-59
Rž za oktober	—			—
" april 1902	7-35			7-36
Oves za oktober	—			—
" april 1902	7-38			7-39
Koruzza za oktober	—			—
" maj 1902	5-39			5-40

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K	8-40	do	9-00
" južne žel.	8-55			8-90
Rž	7-35			7-60
Ječmen	7-25			8-65
" ob Tisi	6-75			7-75
Koruzza ogerska	5-75			5-85
Činkvant	6-80			7-25
Oves srednji	7-55			7-80
Fižol	7-75			10-75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 738,0 mm

Dan	Čas opa- sevanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsijju	Vetravi	Nebo	Padavina v mm.
4	9 zvec.	743,8	1,4	sl. szah.	jasno	
5	7. zjutr.	745,8	-2,9	sr. ssvzh.	jasno	0,0
6	2. popol.	745,7	5,4	sr. jvzh.		

Srednja večerajšnja temperatura 2,1 normale: 6,4

1069 1-1

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče in svak, gospod

Ferdo Kersnik

knjigovodja tvrčke F. X. Souvan

danes ob 4. uri popoldne v 64. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega rajnega se boče v sredo ob 4. uri popoldne v hiši žalosti Sp. Šiška, hiša Vončina, blagoslovilo ter preneslo na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Marijinega oznanenja.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dné 4. nov. 1901.

Ana Kersnik, soproga. — Uroš, Janko, Milan, Vladimir, sinovi. — Zorka, Jelšava, hčeri. — Berta Kersnik, svakinja.

1070 1-1

Slov. trgovsko društvo „Merkur“ naznanja svojim p. n. članom, da je gospod

Ferdo Kersnik

društveni podpredsednik in knjigovodja tvrčke F. X. Souvan

danes ob 4. uri popoldne v 64. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti izdihnil svojo preblogo dušo.

Pogreb rajnega boče v sredo, dné 6. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Spodnja Šiška na pokopališče k sv. Krištofu.

Nepozabnemu pokojniku bodi ohranjen trajni spomin.

Ljubljana, 4. novembra 1901.

Zahvala in izjava.

Ob povratku s svojega dolgotrajnega potovanja čutiva dolžnost, da se še enkrat kar najtopleje zahvaliva za tolaživne dokaze odkritega sočutja, ki so nama v tako obilni meri dobajali povodom prebriske izgube najinega ljubljenega sina

Josipa.

Obenem sva v svoji globoki žalosti prisiljena, da zavrneva govorico, po kateri bi si bil najin nepozabni sin nakopal smrtonosno bolezen z nezmernostjo v jedi, in izjavljava, da je ta govorica popolno neresnična in obrekljiva.

Najin v Bogu počivajoči ljubljeni sin, ki je bil vedno vzor dobrega in zmernega otroka, pač ne zasluži, da se njegov spomin onečašča s tako neosnovano govorico. 1071 1-1

Ljubljana, 4. novembra 1901.

Karl in Frančiška Pollak.

Prodá se

pod ugodnimi pogoji ob ladjestaji pri Podpeči stoječa nekdanja „Batova“

hiša (gostilna)

s hlevom in drugimi gospodarskimi poslopiji, vrt in dve senožeti, nadalje 1065 3-1

dva lepa konja

(belca, lipiškega plemena) z opremo in nov voz.

Pismene ponudbe naj se naslové: „Podpeč“, poste restante Ljubljana.

Ústna pojasnila je dobiti vsak dan od 1/2. do 1/2.2 ure popoldan v tukajšnji restavraciji v Wolfvovih ulicah št 12.

Prekličem, kar sem govorila proti prijateljici G. Buda zaradi g. Fanči Knaflič iz Šmartna pri Litiji. Pripoznavam jo za nedolžno.

1066 1-1

Ang. Mandelj.

897 Priznano naravna 32-15

istrska vina

pošiljata po nizki ceni

Rebec & Zalaznik, Pulj.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

1068 1-1

Uslužbenci tvrčke Fran Ksav. Souvan uljudno naznanjajo s tem žalostno vest, da je njih visoko čislani, ljubeznivi kolega gospod

Ferdo Kersnik

knjigovodja tvrčke Fran Ksav. Souvan

danes ob 4. uri popoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v sredo, dné 6. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti gosp. Vončine v Spod. Šiški na pokopališče k sv. Krištofu.

Ljubljana, dné 4. novembra 1901.

1067 1-1

Tvrčka Franč Ksav. Souvan naznanja

žalostno vest, da je njen dolgoletni, zaslužni knjigovodja gospod

FERDINAND KERSNIK

danes popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Bog mu daj večni mir in pokoj!

Ljubljana, dné 4. novembra 1901.

Štedilno leštilo za tla

(Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenji parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobiva se pri tvrčki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

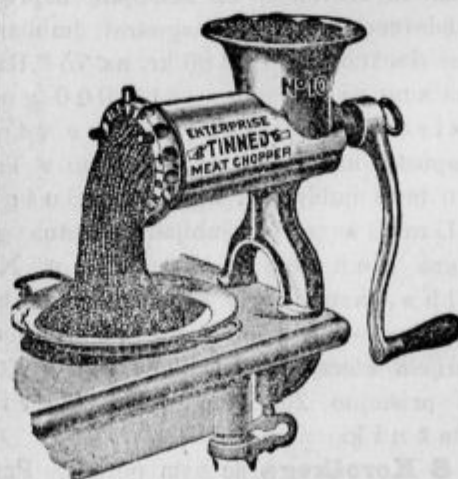
Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11-4

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. 413 28

Ponudbe pod „1.798“, Gradec, poste restante.

Izborne ameriške mesoreznice

sistema „Enterprise“ in „Alexanderwerk“ kakor tudi nože, p ate z luknami in druge posamezne dele priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškoviča naslednik

Valentin Golob

Ljubljana Mestni trg 10.

Velika zaloga kuhinjske opreme: skafov, loncev, likalov minčkov za kavo, nožev, vilic, žlic, pečij, štedilnikov, (Sparherde); nadalje gumnatih cevi za pretakanje vina in pive, nepremočljivih plahit in platna za vozove, pantov, ključavnic in drugo kovanje za vrata in okna, štorij, cementa, strešnega kleja (Dachpappe) električno varjenih verig in sploh vsih v to stroko spadajočih predmetov.

Cene brez konkurence.

Postrežba točna.

Čeniki pristno pozlačenih nagrobnih križev na zahtevanje brezplačno. 1044 3-2

Gostilna in prodajalna z mešanim blagom

na deželi se daje takoj ali o prihodnjem novem letu v najem.

Več o tem se izve pri Franc Lipah-u v Dobrunji, pošta Sp. Hrušica pod Ljubljano. 1051 5-2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
1., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal vti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.